

Vuoden 2025 alue- ja kuntavaalien vaaliviranomaiset

KH 18.11.2024 § 331
488/00.00.00.00/2024

Vuonna 2025 toimitetaan samanaikaisesti kahdet yleiset vaalit: aluevaalit ja kuntavaalit. Koska vaalit toimitetaan samanaikaisesti, kutsutaan niitä nimellä alue- ja kuntavaalit.

Alue- ja kuntavaalien vaalipäivä on sunnuntai 13.4.2025. Ennakkoäänestyksen ajanjakso on kotimaassa 2.4.–8.4.2025 (seitsemän päivää keskiviikosta tiistaihin) ja ulkomailla 2.4.–5.4.2025 (neljä päivää keskiviikosta lauantaihin).

Aluevaaleissa valitaan hyvinvointialueiden aluevaltuustot ja kuntavaaleissa kuntien valtuustot. Sekä aluevaltuustojen että kuntien valtuustojen toimikausi alkaa 1.6.2025 ja kestää vuoden 2029 toukokuun loppuun.

Aluevaalien toimittamisessa noudatetaan hyvinvointialueesta annettua lakia (611/2021) ja vaalilakia (714/1998). Kuntavaalien toimittamisessa noudatetaan kuntalakia (410/2015) ja vaalilakia.

Kunnanhallituksen on hyvissä ajoin ennen vaaleja asetettava äänestysalueiden vaalilautakunnat sekä ennakkoäänestyksestä laitoksissa huolehtivat vaalitoimikunnat. Keskusvaalilautakunta määrää vaalitoimitsijat yleiseen ennakkoäänestyspaikkaan ja kotiäänestykseen.

Vaalilain 4 §:n mukaan vaalit toimitetaan järjestämällä ennakkoäänestys ja vaalipäivän äänestys. Ennakkoäänestyksen ja vaalipäivän äänestyksen järjestämisestä kotimaassa vastaa kunta. Valtuuston päättämä äänestysalue on 001 Kemijärven äänestysalue.

Keskusvaalilautakunta

Vuoden 2025 alue- ja kuntavaaleissa keskusvaalilautakuntana toimii vuoden 2021 vaaleissa valitun valtuuston asettama keskusvaalilautakunta, joka on valittu koko vaalikaudeksi (vaalilaki 714/1998, 13–14 §). Keskusvaalilautakunta vastaa vaalien monista käytännön järjestelyistä.

Keskusvaalilautakunta on päätösvaltainen viisijäsenenä. Kunnanhallitus saa tarvittaessa määrätä väliaikaisen varajäsenen, jos lautakunnan varajäsen on kuollut taikka estynyt tai esteellinen.

Kelpoisuus:

Jäsenten ja varajäsenten on oltava kuntalain mukaan vaalikelpoisia kunnan luottamustoimeen. Lisäksi sekä jäsenten että varajäsenten on mahdollisuuksien mukaan edustettava kunnassa edellisissä kuntavaaleissa ehdokkaita asettaneita äänestäjäryhmiä. Jäsen, joka on ehdokkaana kuntavaaleissa, ei voi osallistua keskusvaalilautakunnan työskentelyyn siitä lukien, kun häntä koskeva ehdokashakemus on annettu lautakunnalle. Sen sijaan jäsentä, joka on ehdokkaana aluevaaleissa, ei ole kielletty osallistumasta keskusvaalilautakunnan työskentelyyn. Puolueen tai valitsijayhdistyksen vaaliasiamies aluevaaleissa ja vaaliasiamies kuntavaaleissa eivät saa olla keskusvaalilautakunnan jäsenenä tai varajäsenenä.

Ehdokkaaksi asettuvan keskusvaalilautakunnan jäsenen ja varajäsenen on syytä harkita eron pyytämistä, jolloin hänen tilalleen voidaan valita uusi

jäsen tai varajäsen. Vaaliasiamieheksi valitun tulee pyytää eroa keskusvaalilautakunnan jäsenyydestä tai varajäsenyydestä.

Esteellisyys:

Jäsenten ja varajäsenten esteellisyydestä on voimassa, mitä hallintolain (434/2003) 27–30 §:ssä säädetään. Tämä tarkoittaa käytännössä esimerkiksi sitä, että keskusvaalilautakunnan jäsenenä oleva

- aluevaalien ehdokas tai hänen läheisensä, esimerkiksi puoliso, on esteellinen osallistumaan aluevaalien ennakkoäännten laskentaan ja tarkastuslaskentaan ja
- kuntavaalien ehdokkaan läheinen, esimerkiksi puoliso, on esteellinen osallistumaan ehdokasasettelusta päättämiseen puolisoaan koskevan listan osalta, kuntavaalien ennakkoäännten laskentaan, tarkastuslaskentaan ja vaalien tuloksen vahvistamiseen.

Vaalilautakunta ja vaalitoimikunta

Vaalilain 15 §:n mukaan kunnanhallituksen on hyvissä ajoin ennen vaaleja asetettava:

- 1) kutakin äänestysaluetta varten vaalilautakunta, johon kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja kolme muuta jäsentä sekä tarpeellinen määrä varajäseniä, joita on kuitenkin oltava vähintään kolme; sekä
- 2) laitoksessa toimitettavaa ennakkoäänestystä varten yksi tai useampi vaalitoimikunta, joihin kuhunkin kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja yksi muu jäsen sekä tarpeellinen määrä varajäseniä, joita on kuitenkin oltava vähintään kolme.

Vaalilautakunnan ja vaalitoimikunnan varajäsenet on asetettava siihen järjestykseen, jossa he tulevat jäsenten sijaan. Vaalilautakunta ja vaalitoimikunta ovat päätösvaltaisia kolmijäsenisinä.

Vaalilautakuntien ja vaalitoimikuntien jäsenten ja varajäsenten poliittista edustavuutta tarkastellaan erikseen. Myös tasa-arvolain soveltamisessa tarkastelu tehdään siten, että sekä jäsenissä että varajäsenissä on oltava naisia ja miehiä kumpiakin vähintään 40 %.

Vaalilautakuntien ja vaalitoimikuntien puheenjohtajien ja varapuheenjohtajien nimet ja yhteystiedot on ilmoitettava kunnan keskusvaalilautakunnalle.

Kelpoisuus vaalilautakuntaan:

Jäsenten ja varajäsenten on oltava kuntalain mukaan vaalikelpoisia kunnan luottamustoimeen. Lisäksi sekä jäsenten että varajäsenten on mahdollisuuksien mukaan edustettava kunnassa edellisissä kuntavaaleissa ehdokkaita asettaneita äänestäjäryhmiä. Jäsenenä tai varajäsenenä ei voi olla aluevaalien ehdokas eikä kuntavaalien ehdokas.

Vaalilautakunnan jäsenellä ja varajäsenellä, erityisesti puheenjohtajaksi nimettävällä tulee olla riittävä osaaminen tehtävään ja riittävästi aikaa perehtyä siihen.

Oikeusministeriö kiinnittää kuntien huomiota siihen, että vaalilain 15 §:n 2 momentin sanamuotoa ”mahdollisuuksien mukaan” voidaan soveltaa myös siten, että jos puolueet eivät niille tehdystä pyynnöstä huolimatta nimeä

riittävästi ehdokkaita vaalilautakuntiin, jäseniksi voidaan nimetä myös muita kunnan luottamustoimeen vaalikelpoisia henkilöitä, esimerkiksi niitä henkilöitä, jotka toimivat ennakoäänestyksen vaalitoimitsijoina.

Esteellisyys vaalilautakunnassa:

Hallintolain esteellisyysääntelyä ei sovelleta vaalilautakunnan toimintaan. Tämä tarkoittaa, että jäseneksi tai varajäseneksi nimitetty voi toimia kaikissa vaalilautakunnan tehtävissä, kuitenkin yhtä poikkeusta lukuun ottamatta.

Poikkeus: Vaalilautakunnan jäsenenä oleva aluevaalien tai kuntavaalin ehdokkaan puoliso, lapsi, sisarus tai vanhempi ei saa toimia vaalilain 73 §:n 2 momentissa tarkoitettuna äänestäjän avustajana.

Kelpoisuus vaalitoimikuntaan:

Jäsenten ja varajäsenten on oltava kuntalain mukaan vaalikelpoisia kunnan luottamustoimeen. Lisäksi sekä jäsenten että varajäsenten on mahdollisuuksien mukaan edustettava kunnassa edellisissä kuntavaaleissa ehdokkaita asettaneita äänestäjäryhmiä. Jäsenenä tai varajäsenenä ei voi olla aluevaalien ehdokas eikä kuntavaalien ehdokas eikä myöskään ehdokkaan puoliso, lapsi, sisarus tai vanhempi. Puolisoilla tarkoitetaan aviopuolisoita sekä avioliitonomaisissa olosuhteissa ja rekisteröidyssä parisuhteessa eläviä henkilöitä.

Vaalitoimikunnan jäsenellä ja varajäsenellä, erityisesti puheenjohtajaksi nimettävällä tulee olla riittävä osaaminen tehtävään ja riittävästi aikaa perehtyä siihen.

Oikeusministeriö kiinnittää kuntien huomiota siihen, että vaalilain 15 §:n 2 momentin sanamuotoa ”mahdollisuuksien mukaan” voidaan soveltaa myös siten, että jos puolueet eivät niille tehdystä pyynnöstä huolimatta nimeä riittävästi ehdokkaita vaalitoimikuntiin, jäseniksi voidaan nimetä myös muita kunnan luottamustoimeen vaalikelpoisia henkilöitä.

Esteellisyys vaalitoimikunnassa:

Hallintolain esteellisyysääntelyä ei sovelleta vaalitoimikunnan toimintaan. Tämä tarkoittaa, että jäseneksi tai varajäseneksi nimitetty voi toimia kaikissa vaalitoimikunnan tehtävissä.

Valmistelija	Henkilöstö- ja hallintosihteeri Päivi Alatalo 040 587 2490
Esittelijä	Kaupunginjohtaja Solatie Dina Kemijärvi
Päätösehdotus	<p>Kaupunginhallitus valitsee Kemijärven äänestysalueen vaalilautakuntaan viisi (5) jäsentä ja viisi (5) varajäsentä. Varajäsenet asetetaan siihen järjestykseen, jossa he tulevat varsinaisten jäsenten sijaan.</p> <p>Kaupunginhallitus valitsee Kemijärven äänestysalueen vaalitoimikuntaan kolme (3) jäsentä ja kolme (3) varajäsentä. Varajäsenet asetetaan siihen järjestykseen, jossa he tulevat varsinaisten jäsenten sijaan.</p> <p>Kaupunginhallitus nimeää myös vaalilautakunnan ja vaalitoimikunnan puheenjohtajat ja varapuheenjohtajat.</p>
Päätös	Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti jättää asian pöydälle.
Tiedoksi:	Henkilöstö- ja hallintosihteeri Valitut Sarastia Oy/luottamustoimikortisto

